

Verbinden, veranderen, verankeren: Lessen uit zes pilots voor samenwerking volwassenen ggz en jeugdhulp

Symposium NVvP congres 17 april 2026

Aafje Knispel – Onderzoeker Trimbos-instituut

Waarom was dit project nodig?

Samenwerking volwassenen ggz en jeugdhulp omdat:

- Kinderen van ouders met psychische problematiek hebben een verhoogd risico op eigen psychische problematiek en andere problemen waaronder traumagerelateerde klachten en parentificatie.
- Problemen binnen een gezin hangen sterk samen.
- Gezinsgerichte aanpak is nodig maar niet vanzelfsprekend. Er is meer samenwerking tussen de volwassenen ggz en jeugdhulp nodig.
- Daarom zijn er met financiering van ZonMw zes pilots gestart naar deze samenwerking, met daarbij een overkoepelend onderzoek om overstijgend te leren over deze samenwerking.

Centrale vraagstelling overkoepelend onderzoek:

Wat werkt en wat is belemmerend in de samenwerking tussen de volwassenen ggz en jeugdhulp in de zes pilots en wat is er nodig om de samenwerking te versterken? Proces en opbrengsten.

plaats hier de titel

Overzicht: zes regionale pilots voor verbinding v-ggz en jeugdhulp

Samen Sterk aan de Start – Amsterdam

Samenwerking polikliniek (POP-poli), v-ggz en jeugdhulp (IMH-teams) bij zwangere vrouwen met psychische problemen in periode van zwangerschap, geboorte en eerste levensjaar van het kind, om gezamenlijk kennis te delen en besluiten te nemen, bij vrouwen met psychische problemen.

Samen voor Complexe Gezinsvraagstukken – Amsterdam

Versterken van samenwerking tussen specialistische jeugdhulp en v-ggz door een multidisciplinair overleg, inzet van verklarende analyse en intensieve opvoedondersteuning (Triple P-niveau 4 en 5). Waar nodig vindt toeleiding v-ggz plaats.

Connect2Growup – Rotterdam

Afnemen screeningsvragenlijsten en adviesgesprekken om ouder-kindproblematiek vroegtijdig te herkennen en advies te geven over impact van hun eigen problematiek op het gezin en over beschermende en risicofactoren.

Crisis Interventie Team – Den Haag

Aansluiten van v-ggz professionals in het

Crisis Interventie Team (jeugdbescherming), om samen op te trekken bij meldingen van onveiligheid in gezinnen en direct v-ggz-expertise in te zetten wanneer er zorgen zijn over het mentaal welzijn van de ouder(s).

Gezin in Beeld – Zoetermeer

Verbreden van intake jeugd-ggz (0-6-jarigen) met expertise uit de volwassenenzorg (waaronder v-ggz), om aandacht te geven aan hulpvragen van ouders en problematiek eerder te signaleren en gezinsgericht aan te pakken.

Safe Home – Leiden

Samenwerking jeugd-ggz, v-ggz, vrouwenopvang, forensische ggz en de gemeente om geïntegreerde traumagerichte zorg te bieden gericht op zowel ouders als kinderen na huiselijk geweld, met inzet van de integrale Switch-methodiek.

Overkoepelend onderzoek

Methoden

- Periodieke voortgangsgesprekken (per kwartaal), vragenlijsten en 6 leersessies met projectleiders.
- Casusvragenlijsten onder uitvoerend professionals: om de drie maanden vragenlijst over gezin (o.a. problematiek, welke professionals betrokken waren, manier van samenwerken). In totaal voor 68 gezinnen ingevuld.
- N=1 studies: Interviews met gezinsleden en professionals. Totaal 20 gezinnen, 4 follow-up interviews. 19 professionals, 3 follow-up interviews. Analyse van aanvullende geanonimiseerde verslagen (10 gezinsleden, 7 interviews professionals).
- Kostenonderzoek naar financiering van samenwerken tussen deze domeinen: ontwikkelkosten, investeringskosten, vaste uitvoeringskosten en variabele uitvoeringskosten.

Resultaten

Samenwerking volwassenen ggz en jeugdhulp in soorten en maten:

- Ad hoc professioneel contact
- Gezamenlijk contact met gezin en ouders
- Structurele gezamenlijke werkprocessen
- Gezamenlijk of afgestemd ondersteunings- en behandelplan

Resultaten

Opbrengsten gezinnen en professionals:

- Gezinnen zijn overwegend positief. Meer samenhang geeft verlichting en begrip bij ouders. Tegelijkertijd ook verwachtingen over vervolg.
- En ook: vaak aan de start terughoudend. Het zijn gevoelige onderwerpen. *Komt dit in het kinddossier? Leest de school dit? Gaat mijn kind dit ooit ook lezen?*
- Professionals zijn overwegend positief. Vanuit volwassenen-ggz: verbreding perspectief op cliënten en hun volledige leven. Meer aandacht voor ouderschap en opvoeding. Vanuit jeugdhulp: volwassene is meer dan opvoeder.

Samenwerking vormgeven is een intensief proces. Wat werkt? En waar moet je rekening mee houden?

Werken vanuit een gedeelde visie

Betrekken van alle lagen in de organisatie

Bestuurlijk commitment

Heldere taak- en rolverdeling en een procesregisseur

Investeren in onderlinge verbinding tussen professionals

Wachttijden hebben impact, soms alternatieve routes vanuit de samenwerking

Zorgen voor de benodigde tijdsinvestering

Ruimte maken voor gezamenlijk leren

Verschillende financieringskaders blijft een belemmering

Informatiedelen, wat kan er wel en niet

Aanbevelingen

- Erken dat het ingewikkelder is dan het wellicht lijkt.
- Maar, er zijn wel mogelijkheden tot samenwerking, ook binnen de huidige (financierings)kaders
- Werk toe naar een meerjarenprogramma in plaats van ‘van pilot naar pilot’.
- Breng in beeld wat wel kan en mag.
- Maak de financiële baten inzichtelijk.
- Dé samenwerking bestaat niet en houdt daar in vervolgonderzoek voldoende rekening mee.

Meer informatie in de producten:

Verbinden, veranderen, verankeren

Een onderzoek naar zes pilots rond de verbinding van volwassenen-ggz en jeugdhulp

Maarten Kwakernaak | Aafje Knispel | Youp Dusault | Michel Planije | Mathilde Compagner | Els Bransen | Corine de Boer-Luimes | Irma Hein | Majone Steketeer

HANDREIKING

Aan de slag met samenwerking tussen volwassenen-ggz en jeugdhulp

Obstakels en mogelijkheden, lessen uit onderzoek en praktijk

Samenwerken in gezinnen tussen de volwassenen-ggz (v-ggz) en jeugdhulp is belangrijk, maar komt niet vanzelf tot stand. Organisaties die deze samenwerking vormgeven, lopen tegen obstakels aan — vanuit het bredere systeem, binnen de eigen organisatie en in de dagelijkse praktijk. Ondanks deze lastig beïnvloerbare knelpunten zijn er wél praktische manieren om lokale en regionale samenwerking te versterken. In deze handreiking nemen we organisaties mee in:

- ▶ Waarom deze handreiking is ontwikkeld
- ▶ Welke obstakels samenwerking bemoeilijken
- ▶ Hoe om te gaan met deze obstakels
- ▶ Welke vormen van samenwerking mogelijk zijn
- ▶ Wat samenwerking bevordert
- ▶ Hoe duurzame verbinding gemaakt kan worden

Samen leren, samen verbeteren

Inzichten uit de leersessies van de pilots volwassenen ggz & jeugdhulp binnen het onderzoeksproject 'Levens(lopen) samen verbeteren'

In zes regionale pilots werken professionals aan betere samenwerking tussen de volwassenen-ggz en de jeugdhulp. Tijdens vijf leersessies is samen gereflecteerd op successen, knelpunten en kansen. In deze infosheet zijn de belangrijkste onderwerpen en inzichten gebundeld. Het doel van de leersessies is om inspiratie op te doen en samen een beweging in gang te zetten door met elkaar inzichten te delen. [Klik hier voor meer informatie over de pilots.](#)

Succesfactoren samenwerken

Een van de belangrijkste besproken thema's is hoe je de dagelijkse samenwerking in je pilot tot een succes maakt. Belangrijke

Contextueel Behandelen

Op verzoek van de pilots is expert op gebied van Contextueel Behandelen **Hanna Stolper** uitgenodigd. Haar proefschrift *Breaking Barriers, Building Bonds* is

Of mail naar aknispel@trimbos.nl

 **Trimbos
instituut**

Netherlands Institute of
Mental Health and Addiction

www.trimbos.nl